RÄPINA RAHVALEHT

RÄPINA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUSE HÄÄLEKANDJA **Nr 65**

juuli 2009 5 krooni

RÄPINA KESKVÄLJAK SAI UUE ILME

Jaanipäeva eel avati rekonstrueeritud Räpina keskväljak. Keskväljaku rekonstrueerimisel rajati uus haljastus, parkimisalad kaeti unikiviga ja nendega külgnevad alad asfalteeriti. Uuendati ka kogu elektrivarustus koos valgustusega, paigaldati veevarustussüsteem ja automaatne kastmissüsteem. Rekonstrueerimistöödega alustati eelmisel sügisel ja nende maksumuseks kujunes 2,8 mijonit. Keskväljak on kaetud videovalvesüsteemiga.

Keskväljakule paigaldati ka turismiinfo elektrooniline kiosk ja vaba juurdepääsuga WiFi leviala. 1. jaanuaril suleti seoses üle-Eestilise turismiinfo strateegia elluviimisega seni Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse haldusesse kuuluv Räpina Turismiinfokeskus ja anti Põlva Turismiinfokeskus SA Põlvamaa Arenduskeskuse alluvusesse. Turistide jätkuvaks teenindamiseks paigaldati kompromisslahendusena Räpina keskväljakule elektrooniline infokiosk.

Tilk tõrva meepotti – vaevalt jõuti keskväljak avada, kui kellegi kurjad käed rahu ei saanud… Räpina Vallavalitsus tänab siinkohal Räpina politseinikke, kes reageerisid operatiivselt pahatahtlikule ja väga rumalale käitumisele seoses purskkaevu vee rikkumisega, mis lõppkokkuvõttes läheb tegijatele kalliks maksma seoses seadmete rikkumise ja hooldustöödega. Ka haldushoone seinte sodimine on lubamatu ja tegijale kulukas.

Keskväljaku avamine tähistab eelmisel suvel Räpinas alustatud erinevate investeeringute valmimise algust. Augustis lõpetatakse Räpina Lasteaia Vikerkaar territooriumi õuealatööd. Augustis lõppevad ka Räpina hüdrosõlme ehitustööd. Sillapää lossi ja Paberivabriku vaheline hüdrosõlm uuendatakse nii ilmelt kui tugevuselt – hüdrosõlme võivad pärast ehitustöid ületada ka väga rasked sõidukid. Ka teiste suurprojektide lõpud on lähedal – septembris lõpetatakse suured tee-ehitustööd ja ka I etapp vee- ja kanalisatsiooniprojektist.

Sügisel lõpetatakse järve saneerimine ja kaldakindlustuse rajamine, mis tagavad järvepeegli avatuks jäämise aastakümenteks. Kalda-ala haljastutööd jäävad pinnase tahenemise vajadusest tingituna järgmisesse kevadesse.

Räpina Rahvaleht

AAPO JA TIINA TRÜKISOOJAD RAAMATUD

Heameel Tiina ja Aapo uutest raamatutest ei ole vaid nende endi tunda…

Ema-poega Ilvesed said suve hakul kumbki trükikojast soojad raamatud. Aapo sulest ilmus kogumik viimaste aastate luulest koondpealkirja all "Tulen öösel sulle koju", Tiina lõbustab lugejaid väikelinna naise elu kajastava jutukoguga "Viis viimatist".

Füüsiliselt on raamatud vast juba jõudnud jahtuma hakata, see aga ei kahanda nende väärtust teie raamaturiiulitel… Pean tunnistama, et juba Tiina raamatu korrektuuri lugemine oli allakirjutanu jaoks suhteliselt pingeline tegevus, pidevalt tuli tegelda enese „tagasi taltsutamisega" komade ja jutumärkide juurde, sest raamatu sisu neelas vahet pidamata mu tähelepanu. Viimast võetagu heatahtliku tasuta reklaamina…

Raamatuhuvilistel räpinlastel ja Tiina ja Aapo sõpradel oli võimalus osa saada raamatute esitlusest Räpina Linna Keskraamatukogus. Kohalolnud said veini ja viinamarjade kõrvale nautida teoste (katkete) ettelugemist autorite poolt. Muuseas, Aapo müüs oma raamatuid väga huvitava pakkumisena: müügil oli neli raamatut hinnaga 100 krooni tükk, samuti oli võimalus osta 1200 krooni eest terve pakk – ümbrispaberil trükikoja poolt noor aluspükstes Mikk Mikiver…

Väike visiit Räpina raamatupoodi näitas, et mõlemad raamatud on meil saadaval, nii et huvilised pettuma ei pea.

Eva Saar, raamatusõber

Külatänu:

Pühentatud teetegijatele
Ood väiksele prominaadile

Majandus kui kõiki surus
vald siis märkas kauget kuru
kuhu posti ei saa viia,
TEE NÜÜD TULEB
TEHA SIIA.
Projektiga kõik nähti ette
Kuidas ületada tõkked,
Kuhu kraavid, truubid teha.
TEE, et oleks selgelt näha.
Tee , mis seob siin kahte valda,
asub kauni oru kaldal.
Orus voolab püha jõgi,
Võhandu on täitsa ligi.
TEE-kui PROMENAAD on see,
Kauniks teeb me KODUTEE.
Enam poris nii ei mütta,
AUTOGA ei jää ka hätta.
Elu lastelt saanud KUUSE,
laseme kasvada TAL SUUREKS.
KORD TA AJALOOST SIIN RÄÄGIB,
kuis kõik algas PROMENAADIL.
Teab ta kopast, kärust, dziibist,
Teab ka meestest, kes siin viibis.
Üks etapp see MEESTE ELUST
TÄNU TEHTUST JA SELLEST ILUST.

Milvi Aia , kevad 2009

Räpina Äriabikeskus

TEADE

Räpina Äriabikeskus korraldab 08. ja 09. augustil 2009. aastal Värskas Hirvemäe Puhkekeskuses „Räpina valla ettevõtete perepäevad". Ootame osalema kõiki Räpina vallas tegutsevaid ettevõtjaid ja ettevõtete töötajaid koos peredega.

Perepäeval planeerime tegevusi nii lastele kui ka täiskasvanutele. Toimuvad meeskondlikud spordivõistlused, loengud huvitavatelt lektoritelt, mälumäng jm. Ei puudu ka matkarajal ja saunas käimise võimalus. Õhtul saab tantsida ansambli „Taivo bänd" saatel.

Majutus oma kaasavõetud telkides. Süüa pakume kolmel korral. Lisatasu eest on pakkuda majutust kämpingutes (kokku 33 kohta, voodikoha hind 150 krooni).

OSALUSTASU ON TÄISKASVANULE 250 KROONI JA LAPSELE (7.–15. a) 175 KROONI.

OSALEMISE SOOVIST PALUME TEADA ANDA HILJEMALT 29. JUULIKS RÄPINA ÄRIABIKESKUSE e-mailile leo@ariabi.ee või telefonil 521 8202.

Registreerunutele saadame täpsema ajakava.

Leo Kütt
Räpina Äriabikeskuse juhataja

RÄPINA VALLAVOLIKOGU

25. juunil toimunud Räpina Vallavolikogu istungil võeti vastu 8 otsust:

Otsusega nr 33 otsustati anda FIE Tiina Piho´le kasutada äriruumid asukohaga Kooli 1 Räpina linn.

Otsusega nr 34 otsustati volitada Räpina Vallavalitsust tegema vajalikud toimingud kehtiva Räpina Ühisgümnaasiumi söökla rendilepingu pikendamiseks ühe aasta võrra.

Otsusega nr 35 otsustati määrata 2009. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiseks Räpina Vallavolikogu koosseisu liikmete arvuks seitseteist volikogu liiget.

Otsusega nr 36 otsustati moodustada 2009. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiseks Räpina valla territooriumil üks valimisringkond, mille number on üks ja mille piirid kattuvad Räpina valla haldusterritooriumi piiriga ning otsustati määrata 2009. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel Räpina valla valimisringkonnas nr 1 mandaatide arvuks seitseteist.

Otsusega nr 37 otsustati

1) nimetada 2009. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiseks Räpina valla valimiskomisjoni liikmeteks:

1.1. Kalle Laht – valla valmiskomisjoni esimees,
1.2. Enu Mäela – valla valimiskomisjoni liige,
1.3. Liivia Mälton – valla valimiskomisjoni liige,
1.4. Kaire Salomon – valla valimiskomisjoni liige,
1.5. Heli Nestra – valla valimiskomisjoni liige.

2) nimetada 2009. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiseks Räpina valla valimiskomisjoni asendusliikmeteks:

2.1. Meeri Parksepp – valla valimiskomisjoni asendusliige,
2.2. Tõnu Pira – valla valimiskomisjoni asendusliige

Otsusega nr 38 kinnitati Räpina valla 2008. aasta majandusaasta aruanne.

Otsusega nr 39 sõlmiti Räpina linnas asuva Võhandu tn 8a kinnistu omaniku Väino Poltan´iga notariaalne kokkulepe, millega seatakse tähtajatu teeservituut Räpina linnas asuva Räpina vallale kuuluva Võhandu tn 8 kinnistule.

Otsusega nr 40 otsustati omandada Räpina vallas Köstrimäe külas asuva Maarjamõisa kinnistu jagamisel maaüksus ligikaudse pindalaga 2400m^2.

Räpina Vallavolikogu otsused ja määrused on väljas vallavalitsuse stendil aadressil Kooli 1 ning nendega on võimalik tutvuda volikogu kantseleis, valla raamatukogudes ja Internetis aadressil www.rapina.ee.

Toetuse maksmine elamute värvimiseks

Räpina Vallavalitsus maksab toetust Räpina valla elanikele 2009. a suveperioodil valla territooriumil asuvate individuaalelamute värvimiseks tehtud kulutuste katteks. Toetuse suurus on kuni 1000 krooni, toetuse lõplik summa sõltub taotlejate arvust ja selgub täpsemalt alles pärast avalduste laekumist ning värvitud hoonete ülevaatust komisjoni poolt.

Tingimused toetuse taotlemiseks:

- Toetuse saamiseks võetakse avaldusi vastu kuni 31. augustini 2009. a.
- Avalduse blankette on võimalik saada Räpina vallavalitsuse kantseleist ja valla kodulehelt.
- Avaldusele tuleb tehtud kulutuste kinnituseks lisada värvide ostu-müügi tšekid.
- Taotlust on võimalik esitada üks kord viie aasta jooksul.
- Elamu värvimistööd peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2009. a (sh kõik küljed, katuse väljaehitised, karniisid, vajadusel aknad ja uksed).
- Hoonete ümbrus peab olema korrastatud.

Allan Kirotar
Haldusspetsialist. Tel 799 9505

Korraldatud jäätmevedu Räpina vallas

Lp klient!

Räpina Vallavalitsus viis läbi avaliku konkursi korraldatud jäätmeveo osas vedaja leidmiseks Räpina vallas. Ain-õigus segaolmejäätmete veoks anti aktsiaseltsile Jõgeva Elamu viieks aastaks. Veoga alustatakse **16. juulil 2009**.

Lepingute sõlmimine

Lepinguid saab sõlmida meie kodulehe vahendusel: **www.jogevaelamu.ee**, täites vastavad lahtrid andmetega. Saadud andmete alusel koostame lepingu ning saadame kliendile koos tagastamise ümbrikuga kahes eksemplaris allkirjastamiseks. Pärast allkirjastamist saadab klient lepingu ühe eksemplari meile tagasi. Lepingu tekst ja muu vajalik info jäätmeveo kohta on avaldatud meie kodulehel.

Konteinerite tühjendus, müük ja üürimine

Kliendid, kellel ei ole konteinerit, saavad meilt selle osta või üürida. Konteinerite tühjenduse, müügi ja üüri hin-nad on järgmised:

Konteineri maht m^3	Konteineri materjal	Tühjenduse maksumus	Konteineri müük	Konteineri üür (kuus)
kuni 0.14	plast, rat.	17.00	910	26.70
Kuni 0.19	plast, rat.	21.70	1200	32.20
kuni 0.24	plast, rat.	25.80	940	32.20
kuni 0.37	plast, rat.	40.00	1700	83.00
kuni 0.60	plast, rat.	65.70	2830	74.70
kuni 0.80	plast, rat.	82.30	3130	96.40
kuni 1.5	metall	147.00	7085	212.70
kuni 2.5	metall	194.00	10125	277.00
Kuni 3.5	metall	244.50	11960	329.70
kuni 4.5	metall	314.30	11960	329.70

Kõik hinnad sisaldavad käibemaksu.
Täiendavat infot saab tel 772 0241 või e-posti teel:
elamu@jogevaelamu.ee; vt ka www.jogevaelamu.ee

Meeldivat koostööd soovides,
AS Jõgeva Elamu

MAJANDUSLIKE HUVIDE DEKLARATSIOONID

Järgnevad majanduslike huvide deklaratsioonid esitasid ametiisikud korruptsioonivastase seaduse § 14 lõike 5 alusel deklaratsiooni hoidjale – volikogu määratud komisjonile. Deklaratsioonid avaldatakse seaduse § 15 lõike 3 alusel seaduse lisana kinnitatud ametiisiku majanduslike huvide deklaratsiooni vormi järgi:

I. Üldandmed

1. Ees- ja perekonnanimi.
2. Isikukood. (Ei kuulu avaldamisele)
3. Ametikoht.
4. Asutus (tööandja).
5. Ametipalga aste ja ametipalk. (Avaldatakse koos asutusest makstavate lisatasudega).

II. Andmed vara kohta

6. Kinnisvara (kuni kinnistusraamatusse kandmiseni ka ehitised ja nende osad, deklareeritakse ka pooleliolevad ehitused, ühis- ja kaasomandiks oleva vara puhul näidatakse ametiisiku osa selles): otstarve, asukoha maakond, vald, linn, kinnistuspiirkond, kinnistu number (Asukoha aadressi näitamata).
7. Registrisse kantud autod, vee- ja õhusõidukid: sõiduki liik, mark, väljalaske aasta.
8. Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid: emitent, liik, kogus, nimiväärtus, koguväärtus.
9. Pangaarved (pank, arve liik ja nende arv).

III. Andmed varaliste kohustuste kohta

10. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab eelmise kuue kuu ametipalga või 50 000 krooni, kui ametikohal ametipalka ei maksta: võlausaldaja, võlajääk deklareerimise ajal.
11. Muud varalised kohustused, mille suurus ületab deklareerimise ajal eelmise kuue kuu ametipalga või 50 000 krooni, kui ametikohal ametipalka ei maksta (liisingud, käenduslepingud, hüpoteegid jms).

IV. Andmed muude tulude kohta

12. Muud regulaarsed tulud (palk ja lisatasud põhitöökohal, kui ametiisikul puudub ametipalk, näidates nende suuruse; kompensatsioonid, sh nõukogudest saadavad hüvitised, nimetades nõukogu ja näidates hüvitise suuruse; intressid; pensionid; töövõtust ning teadus- ja õppetööst saadavad tasud; autoritasud; muud tulud või tuluallikad, näidates ära, mis liiki tuludega on tegemist). (Tulu suurust näitamata)

V. Andmed maksustatava tulu ja dividenditulu kohta. (Ei kuulu avaldamisele)

VI. Andmed abikaasa, vanemate ja laste kohta. (Ei kuulu avaldamisele)

(majanduslike huvide deklaratsiooni esitamise aeg)

Räpina Vallavalitsuse liikmed:

Teet Helm 3. vallavanem 4. Räpina Vallavalitsus 5. 21 600 krooni 6. elamumaa Räpina 3706 7. haagis-paadiveok Respo 2002; mootorpaat YAMARIN-555 1988; sõudepaat GEFAL 1987 8. OÜ Kaguring üks osak nimiväärtusega 320 000, koguväärtusega 400 000; Hansa Pensionifond K3 5694,247 osakut nimiväärtusega 16, koguväärtusega 91 098,27 9. Swedbank arvelduskonto 2 tk; kogumispensioni konto 1 tk 10. ei ole 11. ei ole 12. Põlva Maavalitsus.

Jaan Purge 3. majandusnõunik 4. Räpina Vallavalitsus 5. 15 100 krooni 6. Maatulundusmaa Veriora Põlvamaa 1096338 (ühisomand ½); elamumaa Veriora Põlvamaa 1261138 (ühisomand ½); maatulundusmaa Veriora Põlvamaa 1614838 (ühisomand ½); maatulundusmaa Veriora Põlvamaa 1904838 (ühisomand ½) 7. Sõiduauto VW Passat, 1994. 8. ei ole. 9. Swedbank arvelduskonto 10. Swedbank 210 077 krooni. 11. Hüpoteek AS Swedbank kasuks 553 000 krooni ulatuses. 12. AS Revekor nõukogu esimees.

Tiia Kütt 3. finantsnõunik 4. Räpina Vallavalitsus 5. 15 100 krooni 6. ühisomandis tulundusmaa Räpina vald 434628; ühisomandis tulundusmaa Puurmani vald 1468235; 346035 7. ei ole 8. AS Hansa Investeerimisfondid pensionifondi osakud 4637, 9 tk, nimiväärtusega 10,0; koguväärtusega 46 379 krooni 9. Swedbank arvelduskonto; Swedbank krediidikonto; Swedbank väärtpaberikonto; SEB arvelduskonto 10. ei ole 11. käendusleping SEB Ühisliisingu kasuks Leo Kütt´i liisinglepingust tulenevatest kohustustest. Vastutuse maksimumsumma 14 872,24 EUR 12. tulu ettevõtlusest.

Miia Kasearu 3. maanõunik 4. Räpina Vallavalitsus 5. 15 100 krooni 6. ½ maatulundusmaa Räpina vald, 208538; korteriomand Tartu linn, 1742203 (ühisomand) 7. sõiduauto VAZ 2106, 1977; sõiduauto VW Passat 1988; sõiduauto VW Passat 1997; traktor T25 1991 8. ei ole 9. Swedbank arvelduskonto; Swedbank tähtajaline hoius 4 tk; Swedbank investeerimishoius 2 tk; SEB pank arvelduskonto; SEB pank tähtajaline hoius; SEB pank investeerimishoius 10. ei ole 11. ei ole 12. ei ole.

Katrin Taimre 3. sotsiaalnõunik 4. Räpina Vallavalitsus 5. 15 100 krooni 6. korteriomand Räpina linn, 920338; 1481038; 1481238 3 tk 7. ei ole 8. ei ole 9. Swedbank arvelduskonto 1 tk 10. ei ole 11. Swedbank Hansa Liising käendusleping.

järgneb.

KÕU on parima hinna ja kvaliteedi suhtega traadita internet Räpina vallas

INGRID HAKKAJA
KÕU projektijuht

Viimasel ajal on tulnud turule väga erinevaid traadita interneti lahendusi, mille seas on sageli raske õiget valikut teha. Eesti Energia poolt pakutav KÕU internet on mitmes mõttes parim lahendus. Lisaks sellele on KÕU internetil Räpina vallas parim levi.

KÕU on tänaseks laiema levialaga kui 3. põlvkonna mobiilne internet. Samuti ületab KÕU andmeside maksimaalne allalaadimiskiirus - 3 Mbit/s – GPRS-teenuse võimalused. Kui sellele veel lisada fikseeritud kuutasu, mis ei sõltu alla- ja üleslaaditavast andmemahust, võib julgesti väita, et KÕU internetiga pakutav teenus ja selle eest küsitav hind on väga hea suhtega.

KÕU interneti kasutamiseks pakub Eesti Energia nii mobiilseid seadeid, mis võimaldavad kasutada interneti teenust asukohast sõltumata kui ka WiFi võimekusega koduseadmeid, mis sobivad eelkõige paiksele kliendile, kelle kodu või kontor asub maapiirkonnas. Mitte vähe tähtis on ka KÕU seadmete kasutamise lihtsus. Seade tuleb ühendada arvutiga ja arvuti ongi internetis töötamiseks valmis.

Eesti Energia tütarfirma Televõrgu AS on pidevalt investeerinud KÕU teenuse kvaliteedi parandamisse seoses klientide arvu jõudsa kasvuga. Räpina vald on üks neid omavalitsusüksusi, kus KÕU leviala on peamiselt tasemel "väga hea" või "hea" (vt. leviala kaarti).

Sel suvel pakub Eesti Energia KÕU internetti ka suvitajatele väga paindlikel tingimustel. Esimesena Eestis pakub KÕU kuni 270 päevast maksepuhkust, mis võimaldab soovi korral KÕU internetti kasutada ainult suvise puhkuse ajal.

○ väga hea levi ● hea levi ● keskmine levi

KÕU hinnad:

- KÕU seadmete hinnad alates 1498,00 kroonist
- Võimalik osta seadmeid ka soodsa järelmaksuga (alates 74,79 krooni/kuu)
- KÕUga liitumine on tasuta!
- KÕU kuumakse 298,00

Liitumiseks:

- helista numbril 715 0755 (E–R 8.00–16.30) ja KÕU seade tuuakse TASUTA kätte
- soovides osta KÕU seadet järelmaksuga, tuleb liitumine vormistada Eesti Energia klienditeeninduses kohapeal

KÕU kohta saab lähemalt lugeda ka veebilehelt - www.kou.ee
KÕU infotelefon 715 0715, klahv 1

KOLM LOOMAKASVATAJAT

Endel Härm

Vello Konsap

Näidis Zerna talu mahetoodangust

FIE Agu Mälberg, Jõekääru talu
FIE Endel Härm, Kõlliste talu
FIE Vello Konsap, Zerna talu

Kes oled? Põllumees, talunik, ettevõtja?
Agu Mälberg: Põllumees.
Endel Härm: Talupidaja.
Vello Konsap: Rohkem ikka ettevõtja.

Sinu lugu rubriigist „lehepoisist ettevõtte juhiks"
Agu Mälberg: Sündinud ja kasvanud olen Leevakul. 8. klassi lõpetasin Leevaku koolis ja siis läksin Räpina Sovhoostehnikumi agronoomiks õppima. Edasi läksin EPA-sse mehhaniseerimist õppima, aga pärast kolmandat aastat läks ikka väga raskeks, sest algteadmised joonestamisest ja teistest sellistest asjadest oli tehnikumi baasil ikka väga nõrk. Nii jäigi pooleli. Abikaasa teeb talule raamatupidamist, aga eks tegelikult ikka kõike, mida talus vaja teha. Meil on kolm poega. Meelis ei vaja vist üldse tutvustamist, teda teavad vist vallas kõik. Poeg Urmas on lõpetanud EPA-s agronoomia ja on nüüd Leevakul Matrix-Puidus metsameheks. Tema hobiks on hobused. Toomas on EPA-s õppinud zootehnikuks ja töötab nüüd farmis.

Endel Härm: Pärit olen hoopis Mulgimaalt, Suure-Jaanist. Koolis käisin ka Mulgimaal. Viljandi Tööstuskoolist sain auto- ja traktoriremondilukksepa kutse. Pärast kooli olin Heimtalis osakonnamehhaanik. Kolleeg tuli Moostesse, kutsus mind kaasa ja nii tulingi siiakanti. Abikaasa Viive on kodus ja on nõu ning jõuga tegemistes abiks. Peres on kolm poega ja tütar. Kõik Räpinas ja oma elu peal.

Vello Konsap: Juured on Veriora vallast. 3-aastaselt jäin justkui vanemateta ja olen olnud päris väiksena nii Venemaal kui Kasastanis. Koolis sai käidud väga erinevates paikades. Isa viidi 1944. aastal vangilaagrisse, ema hiljem Siberisse. Kui isa pärast Stalini surma 1956. aastal Eestisse tagasi tuli, tahtis ta oma kodu tagasi osta, aga hind oli liiga kallis. Siin oli mahajäetud maja, ostsime ära ja alustasime remondiga. Remont jääb vist igavesti kestma, sest kogu aeg on midagi vaja korrastada või juurde teha. Käisin Tihemetsa tehnikumis. Pärast seda läksin tööle Põlva MEK-i. Sai oldud nii kraanajuht kui ka mehhaanik. Siis olin veel Ruusa sovhoosis mehhaanik. Mul on kolm poega. Meelis töötab Elionis, Margus on Soomes ja Maidu toimetas Veriora vallas ning nüüd koduste tegemistega rohkem.

Info ettevõttest
Agu Mälberg: Talus on kaks suunda. Põllumajandus ja loomakasvatus. Põllumajandusega tegelen seetõttu, et oma loomadele sööta toota. Maad on erinevatel aastatel ca 500 ha. See number kõigub, sest mõni annab rendile, mõni ütleb rendi üles. Loomi on kokku 300, nendest 120 lüpsilehma. Oma farmis sündinud pullvasikad kasvatame ise lihaloomadeks üles.

Põllul teevad töö ära poeg Toomas, õepoeg Kristjan ja tubli eestöötegija Arne. Lautades on 5 töölist. Parim lehm lüpsab mul ca 8000 kg piima aastas. Keskmiselt kusagil 6000 kg. Ma ei ole nagu eriti suurte väljalüpside poole pürginud. Olen jälginud ka loomade tervist ja tahtnud toota odavamalt.

Endel Härm: Talus on mitu suunda. Põhilised ikka põllumajandus ja loomakasvatus. Maad on koos rendimaadega üle 300 ha. Lehmi on laudas 100 ja noorloomi 150. Palgatööjõudu on ainult 3 inimest. Olen püüdnud ajada kõik automatiseerituks. Parim lehm annab piima üle 12000 kg aastas ja keskmine on kusagil 9500 kg kandis.

Vello Konsap: Meil on siin kõike: mahepõllumajandus, autoteenindust, saeraam, veski ja kui vaja siis ka arvutiasjandust. Põldu on vähe, 30 ha. Kasvatame nisu, rukist, kaera, hernest ja kartulit. Samas on ka vabal pidamisel 40 siga. Kõik on mahetootmine. Samas teeme ka enda kasvatatud viljast mahetooteid ja viime neid otse poodidesse. Näiteks kaerahelbeid, nisupüüli, idude kasvatamiseks rukist, nisu jne. Sovhoosi ajal sai mehhaanikuna tehnika remontimisel nende mürkidega niivõrd palju kokku puututud, et ise ei talu enam neid kemikaale. Talu ei pea talu pärast, see on kui elamise laad maal.

Enamus tehnikast oleme poegadega ise valmis ehitanud. Minu poolt on idee ja poegade poolt teostus. Omal ajal sai tegeletud palju niinimetatud ratsionaliseerimisega ja selline mõtlemine minule istub. Selle eest sain Nõukogude ajal tuusiku välismaale ja ka uue Žiguli ostmise loa.

Kas teete koostööd teiste kohalike firmadega?
Agu Mälberg: Talvel tegeleme valla teedelt lume lükkamisega. Suvel aitame teepervi niita.
Endel Härm: Ei tee.
Vello Konsap: Meie maheda suunaga ei ole siin kellegagi koostööd teha. Omal ajal oli siin ühistu. Kuivati, veski, põllutööriistad, aga sellest ei tulnud erinevatel põhjustel midagi välja.

Kas teenused/toodang on suunatud kohalikule või välisturule?
Agu Mälberg: Taimekasvatuse toodang läheb kõik oma loomadele söödaks. Rapsi kasvatan müügiks, seda on 80 ha. Rapsil on hea kindel hind. Piim läheb E-Piimale ja sellest saan 90% põllumajandussaaduste müügikäibest. Liha müün Otepää Lihatööstusele.
Endel Härm: Piim ja liha lähevad Eesti turule. Mis põllult tuleb, läheb oma lauta loomadele söödaks. Mis üle jääb, müüme maha.
Vello Konsap: Toodang läheb üle Eesti. Olen Eesti Mahe liige. Igaks neljapäevaks on tellimus. Kui keegi tahab, siis saab ka kohapeal osta. Eriti hinnatud on spelta nisu tooted (Ürgnisu).

Ettevõtte arenguplaanidest
Agu Mälberg: On plaanis avada veel üks lihaloomade laut. Kui tahad vee peal olla, siis peab maad juurde saama – siis on kvaliteetne loomade sööt omast käest ja kulud veterinaaridele ka väiksemad.
Endel Härm: Ei laiene, ei tõmba koomale.
Vello Konsap: Pensioniplaanid. Hetkel ongi periood, kui saab nooremale pojale asja üle anda. Eks tööd teeb edasi nii kaua kui tervis kannatab.

Miks just Räpina ja Lõuna-Eesti?
Agu Mälberg: Noorest peast juba siin. Sovhoosi-aegne elu kinnistas paika ja nii ma siis olengi.
Endel Härm: Elasin Moostes korteris. Tahtsin oma maja, siin oli müüa. Maja sobis ja nii saigi tuldud.
Vello Konsap: Minule meeldib, ilus koht. Õhk on puhas ja kanad ei kipu naabri aeda kurja tegema.

Mis on tänases töös kõige raskem?
Agu Mälberg: Ellu jääda. Hindasid dikteerib ju sinule kauba müüja ja sinult kauba ostja. Ette planeerida on praktiliselt võimatu.
Endel Härm: Ega see füüsiline töö ei olegi nii hull. Palju annab automatiseerida. Kõige suurem probleem on suur ja ootamatu hindade kõikumine.
Vello Konsap: Midagi ei ole rasket, kui mõistlikult teha. Tehnika on kallis. Investeerima peaks. Samas, ega ma ei olegi tahtnud suuremaks ajada.

Millist õppeainet peate koolis õpitutest tagant järele kõige vajalikumaks?
Agu Mälberg: Matemaatika. Kogu aeg on vaja kiiresti ja peast arvutada. Hilisematest koolidest mehhaniseerimine ja agronoomia.
Endel Härm: Ikka matemaatika.
Vello Konsap: Kõike on vaja olnud. Keeli, matemaatikat ja elus on palju vaja loogilist mõtlemist.

Kelleks tahtsid lapsena saada?
Agu Mälberg: Kui Leevaku kooliõpetaja Udso Manfred pani meid maad tuhnima, siis mina keeldusin. Tuli palju jama. Siis kutsuti isa kooli ja selgitust oli palju. Ju siis mõjus. Tegelikult on mind kogu aeg huvitanud tehnika.
Endel Härm: Mind on juba lapsest saadik huvitanud tehnika ja sellega olen saanud ka tegeleda.
Vello Konsap: Rauatööd tahtsin teha ja nii ta on ka läinud.

Kui sa ei oleks see, kes sa oled, kes siis?
Agu Mälberg: Kui noored üle võtaks, siis pensionär, aga nad ei taha ju vastutust. Kõrvalvaatajana on palju parem õpetada. Ega töö ei ole ju ilma pealt kadunud. Midagi ikka teeks. Tööpuudus on ju suurelt osalt kunstlikult tekitatud.
Endel Härm: Kindlasti tegeleks ikka tehnikaga.
Vello Konsap: Pensionär. Nokitseks nii sama. Kalal käiks.

Kas jääb ka vaba aega?
Agu Mälberg: Jääb ikka. Siis meeldib kalal käia. Pidudest suurt ei hooli, aga suguvõsa ja tuttavate peod saavad kõik peetud ja käidud.
Endel Härm: Ikka jääb. Saab ka teatrisse või peole minna kui tahtmine on.
Vello Konsap: Oi? Ikka jääb. Saab käia peol ja ka teatris.

Kui peaksite esinema kooli lõpuaktusel, siis millised soovitused annaksite kaasa praegustele koolilõpetajatele?
Agu Mälberg: Ärge unistage, et ratsa rikkaks saab! Tööga ikka! Ja õppige vastutama.
Endel Härm: Raske küsimus. Enne kui põllumajandusse tulla tehke enesele selgeks, kas ikka tahate. Tegelikult on põllumehe elu huvitav ja vaheldusrikas. See kõik ületab kaasnevad raskused.
Vello Konsap: Kõnemees ei ole, aga oma muret tunnen, et töö ei ole noorte keskel POP. Tuleb leida töö, mis meeldib ja seda siis armastada.

Mida saaks vallavalitsus teha ettevõtluse arengu heaks Räpinas?
Agu Mälberg: Ise ei oska vallalt midagi tahta. Vald võiks selle töötute armee kah kuigivõrdki tööle rakendada, mitte niisama raha kätte jagada. Siis võib-olla mõni jääkski tööle.
Endel Härm: Ega vist suurt ei saa midagi teha.
Vello Konsap: Võibolla peaks enam pöörama teedele tähelepanu, et tootjad ja kaupade müüjad-ostjad saaksid mugavamalt liikuda. Neid on ju vähe, kes mahetootmisega lõpptoodanguni lähevad nagu mina. Kasum on väike.

Mida saaks teha Räpina Äriabi ettevõtja heaks?
Agu Mälberg: Seadustega ettenähtud koolitusi võiks nagu jõulisemalt pakkuda.
Endel Härm: Põllumehed on selle poolest nagu heas seisus, et Taluliit ja kaupade müüjad korraldavad erialaseid koolitusi paar-kolm korda aastas.
Vello Konsap: Ma ei tea. Ei ole sellele mõelnud.

Kuidas võiksid ja saaksid ettevõtjad panustada Räpina piirkonna arendamisse üldiselt?
Agu Mälberg: Saavad ikka. Kui vaja, siis saab ka aidata. Nii mõnegi töö teevad talunikud odavamalt kui muud firmad. Näiteks lumelükkamine ja teeäärte niitmine.
Endel Härm: Oma igapäevase töö ja eluga panustame iga päev. Kui on kodu korras, on ka tootmine. Kui kodu korras, on ka vald jne. Loomulik on see, et kui pöördutakse konkreetse asjaga ei ole keegi põllumeestest vastu, et aidata. Keegi ainult ei küsi midagi.
Vello Konsap: Saaks ju ikka aidata. Näiteks valla üritusi toetada kas või vähesegagi.

Leo Kütt
SA Räpina Inkubatsioonikeskus juhataja

Kaks Leevaku kandvat jõudu. Pildil Agu Mälberg

RÄPINLASED ÜLDLAULU- JA TANTSUPEOL

Tänavusele üldlaulu- ja tantsupeole tagasi vaadates ning parafraseerides kuulsat ütlust tõdeme: kuuldused eesti rahva ühtehoidmise ja üheshingamise raugemisest ja laulupidude väljasuremisest on olnud alusetud… Kindlasti ei olnud allakirjutanu ainus, kel kurgu kripeldus ei lasknud korralikult laulda „Ta lendab lillest lillesse", ega samuti ainus, kelle jaoks laulupidu jälle liiga lühikeseks jäi – seda tõendavad kõnekalt osalejate muljed.

Tänavusel laulupeol oli taasiseseisvumise järel rekordiline arv lauljaid ja pealtvaatajaid. Ka kõik kolm tantsupeo etendust olid välja müüdud ammu enne suure peo algust.

Laulupeo sihtasutuse pressiesindaja Kristo Mäe teatel külastas kolme päeva jooksul laulu- ja tantsupidu 153 900 piletiga pealtvaatajat. Lisaks peo osalised, nende juhendajad, õpetajad ja saatjad.

Laulu- ja tantsupeol «ÜhesHingamine» osales 864 koori ja orkestrit 26 430 laulja ja pillimängijaga ning 534 tantsu- ja võimlemisrühma kokku 7 460 tantsija ning võimlejaga.

Uhkelt suur oli Räpina valla kollektiivide ja nende liikmete arv, millest sai hea ülevaate rongkäigus. Meie kandi kultuurirahvast esindasid: Räpina Ühisgümnaasiumi mudilaskoor, Räpina Ühisgümnaasiumi võimlejate rühm, Räpina Aianduskooli võimlejate rühm, Räpina Puhkpilliorkester, Räpina naiskoor Koidula, Räpina meeskoor, Räpina Kammerkoor, rahvatantsurühm Murelid, segarahvatantsurühmad Helgerid, Reilender, Sahistajate Salgake.

Räpina rongkäigulistele elati väga elavalt kaasa. Mis rõõmustas? Kollektiivide ilus väljanägemine: tantsijate rahvariided, mudilaskoori uued rõivad, Helgerite naiste uhked kõrged tanud. Erakordselt tubli oli Räpina Puhkpilliorkester, kes lõi Räpina marsi ja A-rühma teemamotiiviga katkematult mõnusa meeleolu terve rongkäigu ajaks. Aitäh Sahistajate Salgakesele ning mudilaskoorile loovutamast oma ridadest liikmeid Räpina valla rivi etteotsa, et uhkelt kanda valla lippu ja vappi.

Usun, et järgmisel peol, 26. laulu- ja 19. tantsupeol 4.–6. juulil 2014 on meie valla lauljaid-tantsijaid-võimlejaid vähemalt sama palju. Järgmise suurema laulupeoelamuse saavad nooremad aga juba 2011. aastal noorte laulupeol.

Eva Saar
Haridus- ja kultuurispetsialist

Valla lippu kandis vallavanem Teet Helm.

Räpina rivi kaunistasid nõtked võimlejad Räpina Ühisgümnaasiumist ja Räpina Aianduskoolist.

"Rahvaluule, olgu siis rahvalaulud, rahvatantsud või rahvamuusika on rahva kirjutamata ajalugu." (Lennart Meri)

Tantsupidu on kahjuks möödas. Oi, kuidas oleks tahtnud viimasel päeval hüüda üheskoos "Homme jälle!" Kõigile oli see juba loomulikuks saanud selle peonädala jooksul, et tantsid iga päev rõõmuga hoolimata kuumusest.

Õnneks varustati tantsijaid vee ning söögiga. Meie rühmal vist suppidega nii ei vedanud – neli päeva saime platsil süüa hernesuppi. Neiud rääkisid, et aasta aega enam hernesuppi kodus ei keeda… Kuid pakutav supp maitses hästi, noormehed võtsid kohe mitu portsjonit. Ka ööbimispaik oli mõnus ning tingimused meiegi rühma jaoks head.

Räpina Rahvamaja segarahvatantsurühm Sahistajate Salgake, keskel nooruke juhendaja Mare-Liis Klimberg.

Naisrahvatantsurühm Murelid.

Helgerid sammusid rongkäigus rõõmsatujuliste ja uhketena.

Põlva maakonna tantsijad ööbisid Pärnu maanteel asuvas Tallinna Ühisgümnaasiumis. Sealt ei olnud sugugi pikk tee A. Le Coq Arenale, harjutusväljakule, kus toimusid C segarühmade proovid. Proovid olid täis rõõmu, naeru kui ka väsimust, sest päevad olid töised ja pikad. Kuid kõik oli ka seda väärt. Välja tuli suurepärane pidu. Kõik tantsijad andsid endast maksimumi.

Kõige südamelähedasem oli kindlasti viimane kontsert pühapäeval: juhendajate tänamine, viimaste tantsude tantsimine, lõpukallistused ja veel palju muudki.

See pidu jääb Räpina Sahistajate Salgakesele meelde ja südameisse, kui pilt mererahvast, kes toetab üksteist ka raskel ajal.

Mare-Liis Klimberg
Sahistajate Salgakese juhendaja

Naisrühmade ettevalmistused olid väsitavad, kuna ilm oli väga palav ja üldjuht tahtis parimat. Pidu tuli väga ilus ja pisarterohke, eriti pühapäevane etendus, kuna kõik ilus lõppes väga ruttu.

Murelite tantsijatest ei kahetse keegi, et pääsesime peole, kuigi naisrühmade konkurents oli väga suur.

Naised tänavad Anu Naela, kes võttis vaevaks rühma juhendamise, ise loobudes tantsimisest, et täita Helge Tootsmani suurt soovi – viia Murelid Tallinnasse üldtantsupeole.

Piret Parjund

Helgeritele oli osalemine XVIII Tantsupeol suure unistuse täitumine. Justkui aabitsast võetud tõde: kui sa midagi väga-väga soovid, siis sa pead seda väga-väga tahtma.

Tantsupeo lavastus, mis jutustas loo rannameeste igatsusest näha kaugeid maid ja rannanaiste valusast ootusest kodusadamas, tegi südame hellaks ja silma märjaks nii tantsijal kui ka publikul. Nüüd, kodus olles, televiisori ja DVD vahendusel sama emotsiooni oodates, on tuliselt kahju tõdeda, et ülekanded ja salvestused suudavad edasi kanda ainult väikese osa väljaku*power*ist.

Meie suureks üllatuseks ja heameeleks saime tantsida D segarühmade soolotantse väljaku esireas. Saime riskida tantsida esimest korda naiste kõrgete tanudega, süüa viis päeva hernesuppi ning magada kuue segarühmaga ühes võimlas, kus oli ainsaks valguseallikaks ukse kohal 24/7 lõõmav suunaviit.

Kui meilt küsida, et milleks meile seda kõike, lisaks veel päevadepikkused proovid kuumuses, tunde ja kilomeetreid tantse ja kõndimisi, päikesest põlenud higised kehad üksteise vastas trammis pärast proove, siis me vastame – me oleme rahvatantsijad! Meid seob ühine igatsus ja mälestus selle suve soojemast kallistusest kui kostavad Liisi Koiksoni ja Marko Matvere esituses laulu *Tuulevaiksel ööl* sõnad: sulle tahan hüüda juba veel ja veel ja veel... See oli võimas!

Helgerid tänavad oma vaprat juhendajat Tanelit, sponsoreid Evat, Kuldarit, Tõnut, AS-i Värska Vesi ning häid abilisi Katrit ja Maarikat.

Kohtumiseni XIX Tantsupeol!

Tiina Kallaste ja *Piret Parjund*
Helgerite tantsijad

Viimati 1994. aastal osalejana laulupeol olin liiga noor, et osata tunda ja kogeda neid tundeid, mis nüüd, täiskasvanuna ja – rahvamaja juhatajana. Rahvamaja juhatajana oli laulupeol osalemise kogemus hindamatu. Tahan tänada kammerkoori dirigenti Marika Klimberg-Hyötyläineni, et kutsus mind toredasse ja sõbralikku koori. Pealtvaatajana ei saa kindlasti seda tunnet, mis koos kooriga. Ise osalejana annab laulupidu hoopis teise *feeling*u. Ja mis puutub rahvamaja kollektiividesse, siis nende osalemise nägemine laulupeol aitab mul kindlasti mõista paremini nende tegevust ja vajadusi.

Nii palju inimesi ja kollektiive Räpina vallast – oli uhke tunne. Mis näitab seda, et meie kollektiivid ja Räpina vald on suure panuse andnud selle suure peo kordaminekuks. Tantsupidu vaadates otsisin silmadega oma kollektiive ja leidsin, elasin neile emotsionaalselt kaasa...

Katri Karpson
Räpina Kammerkoori laulja
Räpina Rahvamaja juhataja

Nauditav oli laulupeo laupäeva õhtul esimese kontserdi teine pool, kui professionaalsed koosseisud ja maailmakuulsad dirigendid esitasid suurejoonelisi teoseid. Arvatavasti vihma tõttu olin üks vähestest, kes seda kontserti

Räpina Kammerkoor käis sedapuhku laulupeol ilma juhendaja Marika Klimberg-Hyötyläiseta. Tema seltskonnast tunti puudust...

nautida sai. Eriti uhke oli laulupeole tulnud Soome Ajateenijate Puhkpilliorkestri kontsert Raekoja platsil. Väga kvaliteetsed olid ka orkestrite ja kooride etteasted laulupeo teisel kontserdil.

Anton Kogan
Räpina Puhkpilliorkestri dirigent

Räpina Puhkpilliorkestri noorimad liikmed rongkäigu ootel.

Ega ametist lahti ei saa: lähed laulupeole nagu ristiinimene, aga töökõned jälitasid mind ka laulupeo rongkäigus… Peale telefoni otsustavalt väljalülitamist nautisin melu täiega. Ei ole küll ülemäära palju laulupidudel osalenud – vaid mõned loetud korrad, aga seekordne pidu jättis väga hea mulje ja tundsin rahva **ÜhesHingamist** sõna otseses mõttes.

Rongkäigus tundsin uhkust oma selja taga valla lipu ja vapi järel tulevate kollektiivide üle. Mulle tundus, et Räpinat tervitati keskmisest oluliselt rohkem, meie oma rahvast oli palju rongkäiku vaatamas, kindlasti oli kaasaelajate hulgas Räpina juurtega inimesi, Räpina Aianduskoolis õppinuid, vilistlasi, räpinlasi endid.

Tervikuna oli laulupidu väga ilus. Väike okas on südames esimese päeva kontserdist seoses ettekandele tulnud repertuaariga. Olen veendunud, et mitte ainult ilm ei ajanud publikut laiali, vaid ka esimese päeva raske ja rahvale võõras kava. See muusika sobinuks paremini kontsertsaali. Palad, mis kanti ette tohutute dünaamiliste varieerumistega, ikkagi ei ulatunud kogu kõlalises hiilguses igasse väljaku serva võrdselt. Rongkäigu hilinemine oli kannatatav, kuigi ka sellest peaks järgmisel korral õppima – ligi kaks tundi ajagraafikuga mööda panna on natuke palju.

Jõudu ja mõnusat harjutamist meie kollektiividele, et jõutaks ka järgmisele suurele peole!

Teet Helm
Räpina vallavanem

REILENDER TANTSUPEOL

Annan muljed edasi märksõnadega.

ESIMENE – paljudele meie rühma tantsijatele oli see esimene kord osaleda tantsupeol. Läbisime edukalt tiheda konkursi ning pääsesime peole I kategooria tantsurühmana ning saime tantsukoha väljakul läänetribüüni ees.

TIHEDAD PROOVIPÄEVAD – trennipäevad olid väga pikad, lõõskav päike pigem rõõmustas kui väsitas. Väga meeldiv oli üldjuhtide sõbralikkus ja kohe algusest peale oli tunda ühist soovi teha parim pidu.

VABA AEG – ilusad soojad ja valged hilisõhtud ja ööd pakkusid võimalust tutvuda linnaga; tantsijad leidsid aega külastada erinevaid kultuuri- ja lõbustusasutusi, uudistati huviväärsusi. Väga emotsionaalne ning huvitav oli Tule-Tulemine, kus simmanil lustisid Reilendri tantsijad algusest lõpuni.

PIDU – tantsupidu oli igas mõttes täiuslik! Peensusteni läbimõeldud stsenaarium, kogu kava terviklik ja mõtestatud. Seda kõike oli juba eelproovidest tunda, et seekord on asi viimaseni paigas. Tantsijad tundsid end suurepäraselt – oli päikest, oli joogivett, olid puhkepausid ,väga operatiivne esmaabi. Üllatav oli erakordne publikuhuvi ning uskuge või mitte- tribüünid olidki viimse kohani rahvast täis. Kõige paremini läks II kontsert laupäeval, siis oli väga emotsionaalne publik: aplaus saatis tantsijaid esinemise ajal, mitme tantsu lõpus austasid pealtvaatajad esinejaid püstitõusmise ja rõõmuhõisetega. Traditsiooniliselt oli hingeminev ka viimane tantsuetendus, olime sõna otseses mõttes kenast peost pisarateni liigutatud. Ühiseks lemmikuks kujunes meie tantsijatele peo finaal – Tuulevaiksel ööl ja Tuljak. Rõõm seda suurem, sest neid tantse väljakul tantsida said ainult valitud rühmad!

RONGKÄIK – parim ja sõbralikum rongkäik. Meeletult heatahtlik ja uudishimulik rohke publik. Meeleolukas oli ka enne rongkäigu algust Reilendri ühine tantsuring koos Läänemaa lauljate ja rahvamuusikutega.

LAULUPIDU – kui meie tantsurahvas lauluväljakule jõudis, ei olnud laulukaare ees mitte ühtegi vaba istepinki ega murulapikest, isegi seismiseruumi ei olnud…

AINULT ÜKS MIINUS – kõik Põlvamaa segarühmad pead-jalad koos võimlas ööbimas.

Minule isiklikult oli see esimene kord olla peol rühmajuhendajana, samas ka ise kaasa tantsida. Olen uhke oma tublide tantsijate üle ja rõõmus, et lõppenud laulu- ja tantsupeost sai osa kogu minu pere, kõik viis liiget olid peol osalejad.

Hele Aia
Segarahvatantsurühma Reilender juhendaja

Ruusa kultuurimaja segarahvatantsurühm Hele Aia juhendamisel.

Mudilaskoori lapsed olid laulupeol laulmisest tõelises vaimustuses. Lauludest meeldis neile vaieldamatult kõige enam koos segakooridega lauldud Pilla-Palla Pillerkaar – suured hääled kõlasid laste seljataga võimsalt! Huvitavaks elamuseks võib lugeda ka esimese päeva kontserdil Koidu laulmist – otse publiku varvaste peal, sest lauljaid oli tõesti palju ja teisiti ei mahtunud.

Lastele meeldis nii laulupidu ise kui Tallinn, käisime ekskursioonil vanalinnas, külastasime Toompeal vaateplatvorme, käisime Saiakäigus, Kadrioru pargis ja lossis.

Meie lapsed olid uutes seelikutes väga kenad, korduvalt pidime kellegi järele ootama, kelle mõni välisturist oma pildile tahtis jäädvustada… Alati pidi jälgima, et kõik lapsed oleksid alles. Aga lapsed olid tublid, hoidsid ilusti saatjate ligi – kedagi ei pidanud tagaotsitavaks kuulutama.

Rongkäigus hõigati meile palju ja lastele see kaasaelamine meeldis.

Laste muljetest koorus, et nad oleksid tahtnud jääda vähemalt nädalaks. Kolmest „laagripäevast" laulupeol jäi neile väheks.

Anu Silm
Räpina ÜG mudilaskoori juhendaja

Räpina ÜG mudilaskoor Toomepea vaateplatvormil.

LASTE RATTAPÄEV

Jaanipäeva eelsel pühapäeval sai Sillapää lossi park tänu Laste rattapäevale kogunenud julgetele ja tublidele noortele ratturitele täis sportlikku siginat ja saginat.

Et spordisündmus igati korda läks ja päev oli vahva, selles on veendunud nii korraldajad kui osalejad. Räpina Spordiklubi poolne eestvedaja Karin Junson meenutas, et nii lasterohket rattapäeva ei ole viimastel aastatel olnudki. Laste huvi jätkumisel jääb laste rattapäev kindlasti ka järgnevate aastate spordikalendrisse.

Laste Rattapäeva korraldajate tänu kuulub päeva sisuka-maks muutnud põhijõududele: Külliki Arjokessele, kes oli asendamatu päevajuhi rollis ja Tulvo Ilvesele, kes aitas helitehnikuna. Tänuväärsed abilised olid samuti Tiia Mäe, Tiiu Oja, Hugo ja Annika Kalbus, Merike, Liis ja Kaidi Käämer, Karin Junson, Heini Lumpre.

Laste rattapäev kuulub iga-aastasesse tervise edenduse sündmuste kalendrisse, kandes võrdselt paljude teiste sündmustega terviseedendajate motot „Olõ terve!"

Kõik rattapäeval osalejad said tervise aasta puhul jäätise!

Laste rattapäeva tulemused:
Vigursõidud

Kuni 5-aastased tüdrukud: 1. Kärt Hüdsi (0.55.62), 2. Liisi Otsing (1.07.62), 3. Janely Belausev (1.08.38).

Tublilt võistlesid ka Cätriin Zirna, Merilin Tolmusk, Agnessa Semjonova, Emili Haugas, Adele Punnek, Maia Mähar, Aleksandra Kukk.

Kuni 5-aastased poisid: 1. Kaarel Volk (0.54.05), 2. Rainer Preeden (1.09.98), 3. Stefano Tutk (1.11.00).

Tublilt võistlesid ka Rasmus Rumask, Aap Petrov, Holger Rannu, Gregor Siimon, Robin Kolli.

6–7-aastased tüdrukud: 1. Kelly- Jete Ilves (1.45.95), 2. Lisette Visnakov (1.52.29), 3. Agnes Leek (1.55.58).

6–7-aastased poisid: 1. Kevin Zirna (1.36.19), 2. Raiko Belausev (1.40.40), 3. Kermo Saksing (1.40.45).

Tublilt võistlesid ka Carlos Oliver Saarnits, Oskar Johannes Laht, Joonas Punnisk, Reno Kokmann, Harri Mähar, Kenneth Jörgen Plakso.

8–9-aastased tüdrukud: 1. Kristel Liblik (1.04.07), 2. Edda Johanna Punnisk (1.16.72), 3. Laura Heeringson (1.53.65).

8–9-aastased poisid: 1. Risto Nelk (1.33.15), 2. Marten Piirilaht (1.43.40),

10–12-aastased tüdrukud: 1. Elina Kirjuškin (1.08.09), 2. Triin Junson (1.09.85), 3. Kadi Punnisk (1.10.84).

Tublilt võistlesid ka Esme Kergand, Triin Nelk, Mairit Laine, Karoline Solovjev, Geterly Sepp, Veronika Balanova.

10–12-aastased poisid: 1. Reio Härm (0.48.81), 2. Kert Hüdsi (0.50.16), 3. Deniss Semjonov (0. 54.94).

Tublilt võistlesid ka Alvaro Krasnov, Rauno Härm, Sander Tensing, Rain Loodus, Risto Narusk, Märt Hüdsi, Kristian Lillemäe, Elmo Kergand.

Kross

Kuni 5-aastased tüdrukud: 1. Kärt Hüdsi (1.01.17), 2. Merilin Tolmusk (1.22.03), 3. Liisi Otsing (1.32.41).

Tublilt võistlesid ka Cätriin Zirna, Janely Belausev, Emili Haugas, Aleksandra Kukk, Adele Punnek, Agnessa Semjonov, Maia Mähar.

Kuni 5-aastased poisid: 1. Kaarel Volk (0.59.46), 2. Rainer Preeden (1.21.22), 3. Stefano Tutk (1.23.40).

Tublilt võistlesid ka Rasmus Rumask, Holger Rannu, Aap Petrov, Robin Kolli, Gregor Siimon.

6–7-aastased tüdrukud: 1. Lisette Visnakov (2.08.38), 2. Agnes Leek (2.11.84), 3. Kelly Jete Ilves (2.23.06).

6–7-aastased poisid: 1. Carlos Oliver Saarnits (1.46.22), 2. Kevin Zirna (1.48.35), 3. Raiko Belausev (1.49.05).

Tublilt võistlesid ka Kermo Saksing, Oskar Johannes, Joonas Punnisk, Reno Kokkmann, Harri Mähar, Kenneth Jörgen Plakso.

8–9-aastased tüdrukud: 1. Kristel Liblik (1.50.11), 2. Laura Heeringson (1.53.17), 3. Edda Johanna Punnisk (2.02.60).

8–9-aastased poisid: 1. Marten Piirilaht (1.55.22), 2. Risto Nelk (2.30.46).

10–12-aastased tüdrukud: 1. Triin Junson (1.34.84), 2. Esme Kergand (1.40.09), 3. Mairit Laine (1.44.53).

Tublilt võistlesid ka Karoline Solovjev, Geterly Sepp, Triin Nelk, Eline Kirjuškin, Kadi Punnisk, Veronika Balanova.

10–12-aastased poisid: 1. Sander Tensing (2.45.98), 2. Reio Härm (3.04.12), 3. Deniss Semjonov (3.05.14).

Tublilt võistlesid ka Märt Hüdsi, Rauno Härm, Kristian Lillemäe, Alvaro Krasnov, Risto Narusk, Elmo Kergand, Rain Loodus, Kert Hüdsi.

Aasta Õpetaja tiitli said Valentina Narruskberg ja Ene Tigas

Põlvamaa Aasta Õpetaja maakondlik žürii tunnustas Põlvamaa Aasta Õpetaja 2009 tiitliga kümmet maakonna õpetajat, nende hulgas Räpina Ühisgümnaasiumi bioloogiaõpetaja Valentina Narruskberg ja Räpina lasteaia Vikerkaar juhataja asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal Ene Tigas.

Aasta õpetajate üleriigilisele vastuvõtul, mis toimub 03. oktoobril Tartus, esindab maakonnažürii ettepanekul sellel aastal Põlvamaad Valentina Narruskberg. Üleriigilisele vastuvõtule suunatu puhul peeti silmas nii pikaajalist tasemel igapäevatööd kui õpilaste häid tulemusi ning oma aine laiemat käsitlemist ja tutvustamist viimastel aastatel.

Kolleegid Räpina Ühisgümnaasiumist hindavad Valentina Narruskbergi nii:

Valentina Narruskberg õpetab bioloogiat põhikoolis ja gümnaasiumis. Tema põhilisteks eesmärkideks aine õpetamisel on õpilastes huvi äratamine aine vastu ning seoses sellega paljude bioloogiatundide läbiviimine õues (looduslähedane õpetamine) ning õppekäikude korraldamine.

Õpilastega on õpetaja saavutanud hea kontakti. Ta on oma töös kindlakäeline ja otsustusvõimeline ning suhted õpilastega on sõbralikud ja heatahtlikud. Märkimisväärne on tema õpetamine vene-eesti segaklassides, kus puutuvad kokku erinevate kultuuride ja traditsioonidega õpilased.

Tema õpilased on väga hästi esinenud bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoorus:

2008/2009. õa saavutas Reelika Kosemäe I koha ning sai kutse osaleda üleriigilisel bioloogiaolümpiaadil.

2007/2008. õa saavutas Reelika Kosemäe I-II koha ja Ingrid Kokmann III koha.

2006/2007. õa saavutas Mari-Liis Must I koha, Ingrid Kokmann II koha ja Tõnu Mets III koha.

2005/2006. õa saavutas Julia Savenkova I koha ning sai kutse osaleda ka üleriigilisel bioloogiaolümpiaadil ning Liis Kuusik II koha.

Aasta-aastalt valib üha rohkem õpilasi riigieksamiks ja põhikooli lõpueksamiks bioloogia eksami. Riigieksamite tulemuste põhjal võrreldes teiste maakonna koolidega olime 2005/2006. õa III kohal, 2006/2007. õa II kohal ja 2007/2008. õa II kohal. Põhikooli lõpueksamite tulemused on korrelatsioonis aastahinnetega.

Väga oluliseks peab õpetaja Narruskberg keskkonnaalast tööd, kus saab praktiliste tööde kaudu uurida keskkonda. Ta on osalenud, aidanud organiseerida ja esinenud ettekannetega Globe programmis, rahvusvahelises projektis „Suured järved", kuhu olid kaasatud vene, rootsi, soome ja eesti õpilased, Taani fondi „Fresta" rahastatud projektis, kuhu olid kaasatud vene, eesti ja läti õpilased.

Kolleegina on õpetaja Valentina Narruskberg taktitundeline, südamlik ja abivalmis, võtab alati osa ühisüritustest.

Lisaks Räpina valla õpetajatele said Põlvamaa Aasta Õpetaja tiitli järgmised õpetajad: Aasa Liiv (Viluste Põhikooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja, näite- ja võru keele ringide juhendaja), Kersti Leping (Värska Gümnaasiumi matemaatikaõpetaja, rahvatantsuringi juhendaja); Eda Heinaste (Mammaste Lasteaed-Algkooli muusikaõpetaja, muusika- ja koorilauluringide juhendaja); Elo Härtsmann (Krootuse Põhikooli klassiõpetaja, näiteringi juhendaja); Vello Jüriöö (Mikitamäe Kooli eesti keele ja kirjanduse, setu keele ja koduloo ning ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja); Mai Nigul (Vastse-Kuuste Kooli spordijuht ja korvpallitreener); Piret Tänav (Põlva Ühisgümnaasiumi ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja); Reet Needo (Mooste Põhikooli loodusainete õpetaja, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste rühmajuht).

Räpina Rahvaleht

Teadmisi täiendamas

Hiiumaa, Hiiumaa –
sa metsade maa,
Hiiumaa, Hiiumaa –
kadakate maa,
Hiiumaa, Hiiumaa –
meretagune maa,
Hiiumaa, Hiiumaa –
sa hiidlaste maa.

10. juuni varahommikul sõitis Räpina Pensionäride Seltsi rahvas Hiiumaa poole, et õppida tundma saare rahvast, nende ajalugu ja loodust.

„Hiidlane on võllanalja viskaja. Ta räägib nii palju, et vale koos seisab", tegi sissejuhatuse meie giid Viire. Ta andis pika ülevaate Hiiumaa tekkest ja ajaloost. Hiiumaa rahva-arv väheneb aasta-aastalt. See olevat vene sõjaväebaasi tegevuse tagajärg – saarele sai ainult lubadega. Hiiumaa teid palistavad metsad, neid on 70% saare pindalast.

Esmatutvust Hiiumaaga alustasime Vaemlas oleva töötava vana villavabrikuga Hiiu Vill. Siin valmistatakse lõnga Hiiumaa lambavillast. Sealt suundusime Kassari poolsaarele, kus laiutavad kadakad ja kibuvitsad. Emmas-tes tegime tutvust Sõru sadamaga.

Ja juba olimegi Kõpus. On tavaks öelda, et kes pole Kõpus käinud, see pole Hiiumaad näinud. Kõpul on kõrgeim punkt üle 90 meetri merepinnast. Lahe ääres kõrgub ammustel aegadel ehitatud teletorn. Kümme julgemat pensionäri vallutasid selle ja tõusid torni tippu. Sellest jäid mälestuseks foto ja paar päeva hiljemgi valutavad lihased. Vaade tasus ära mitmekordselt – ilus oled, Eestimaa! See tuletorn on Hiiumaa sümbol. Pärast vaatasime üle Vanajõe oru ja Luidja lepiku. Reigis tutvusime kultuurilooga. Kahjuks kirikusse me ei jõudnud, kuid surnuaed oli puhas ja omapärane. Oi, kui palju oli õiteehteis sireleid ja seda kogu Hiiumaal!

Veel tegime tutvust Tahkuna poolsaarel asuva mälestusmärgiga, mis on pühendatud Estonial hukkunud lastele. Kaugemalt piilusime ka tänapäevasemat Tahkuna teletorni. Torni detailid olla tehtud Pariisis ja kohapeal kokku pandud. Selle päeva Hiiumaaga tutvumisele panime punkti Ristimäel. Siin valmistatakse ristid kohalikust materjalist kellelegi mõeldes – eks meiegi tegime seda.

Kõigi kohtadega käisid kaasa ka legendid. Ees ootas puhkus kenas Katri Külalistemajas. Muljetest olime tulvil – juttu jätkus kauemaks ehk une tulekuni.

Pestud, keha kinnitatud ja fotodele kõik jäädvustatud asusime Kärdlasse teele, et see imeilus aedlinnake linnulennult üle vaadata, suveniire kodustele varuda ja ega ennast unustada või.

Saare põhielanikkond elab Kärdlas. Aedades on arteesia kaevud. Siin asus ka kuulus Kalevi vabrik, mis valmis 1829. aastal ja kus töötas ligi 700 inimest. Töötajatele ehitati spetsiaalselt majad. Sellest kõigest on vähe säilinud. Üksik sõjamees valvab linlaste rahu.

Et näha, kuidas hiidlased vanasti maal elasid, sõitsime Soeva talumuuseumi. Vastu võttis meid pesueht hiidlasest perenaine, kes viis meid oma mõnusa hiiumeelse jutuga vanasse aega. Naistel tuli kõik tööd üksi teha – mees oli kas merel, kõrtsis või purjus. Ka purjus mees tuli kõrtsist koju toimetada. Liikuvaks tööriistaks oli neljarattaline pisike vanker ja naine seda kõike tõmbamas.

Perenaisele oli abiks kõrgelt koolitatid „tütar". Tema tutvustas vanaaegseid tööriistu. Mõnda polnud varem kusagil näinud (pesumasin, seljatoega istepink kolmele, mida kasutati ka magamiseks).

Selle ajaga oli perenaisel ehtne hiiu kruubipuder valmis. Pakuti ka enda tehtud õlut. Hiiu õlle kohta öeldi, et kes tilga

maitseb, see selili suitsetab. Magustoiduks oli leivapuding hapupiimaga. Vaat selle perenaise kohta kehtib ütlus: „Hiiumaa rahval peab palju juttu olema, muidu ei ela ära". Selle muuseumi külastamine jääb kauaks ajaks meelde. Kahju oli sealt lahkuda. Enn Muinas tänas kõikide nimel perenaist suupillilooga.

Käisime veel merekaldal, kus olid puuskulptuurid, kuid varvast merre kasta ei saanudki kusagil. Ees ootas veel jalutuskäik Suuremõisa lossi aias. Lossis asub Suuremõisa Tehnikum. Seal avastasime lilleliike, mida meil ei ole.

Hiiumaal elanud ja elavatest inimestest on tuntumad Kristjan ja Paul Raud, Ellen Niit ja Jaan Kross, Ants Viidalepp, Voldemar Panso jne. Veel üks tähtis teadmine, et Käina lahe muda kasutatakse raviks.

Selliste suurepäraste teadasaamistega jätsime Hiiumaaga hüvasti.

Seltsi kultuurijuht

Hilda Veber

RÄPINA RATTATUUR 20

Tänavu 20. sünnipäeva tähistanud Räpina Rattatuur sai piduliku alguse ühes Räpina Keskväljaku avamisega rohkearvulise publiku ees. Juubelituurgi sõideti kahes klassis: võistlejad ja hobisõitjad.

Et harjumuspärane sõidurada Kassilaane-Leevaku kaudu tänu teede arengule ja tolmuvaba kõvakatte rajamisele oleks osutunud korraldajate hinnangul liiga kiireks, sõideti marsruuti Rahumäelt läbi metsa Toolamaale, sealt Räpinasse. Eesmärk oli rada natuke huvitavamaks ja raskemaks teha – kõik ei pea olema liiga lihtne. Sõitjad olid eelnevalt rajaga tuttavad, keegi ära ei eksinud.

Tänavune sõitjaskond oli suures enamuses traditsiooniline, pedaalidel olid need, kes on juba korduvalt rattatuuril osalenud. Auhindamispõhimõtted pärjasid iga vanuseklassi kolm paremat, lisaks vanuseklassiti eriauhind parimale räpinlasele.

Räpina SK esimehe Heini Lumpre sõnutsi võinuksid paljud hobisõitjad ise pika raja sõita, sest Räpina uuele keskväljakule naasti hobiringilt erakordselt kiiresti.

Enne võistlejate autasustamist peeti meeles päeva kõige tähtsamaid tegelasi – rattatuuri algatajaid, Madis Punsonit ja Artur Murumetsa, kelle kunagisest kihlveost rattatuur alguse sai. Kumb tookord võitis, seda teavad asjaosalised...

Räpina Rahvaleht

Pjedestaalil on Räpina Rattatuur 20 esikolmik Margus Haugas, Tõnu Hendrikson, Rainer Pungar.

Head ja halba Räpina minevikust

Kui kartuleist kardeti koolerat. Tobra Jakobi võitlused venelastega ja setu sissidega

Jakob Jagomanni kirjapanusid Räpinast

Kartuli-istutamisest

Jakob Jagomanni vanas käsikirjas, mis kirjutatud 1875.–1876. a, leidub märkus, et Räpina vallas hakati kartuleid põllu peale istutama 1821. a. Enne seda tehti kartuleid peenardele aiamaa peale. Kartulid maeti käega üksikult peenra mulla sisse, nagu „meie aigo kapsta tetäse". Allakirjutanu on kuulnud, et mõned olla löönud maa sisse teibaga augud, kuhu kartulid kasvama pandud. J. Jagomanni järgi on Jaan Narusk (Tooste külas) „edimätse kardohli' nurmõ tennü". J. Narusk, Wadilaste taluperemees, oli kreisikohtunik, rikas mees, kes hiljem Venemaale ostis puustuse (pustosh – tühi maakoht, milliseid müüdi asustamiseks), mis oli ta Tooste krundist 12 korda suurem. Ta olla teinud esimesena põllu peale 1–2 vakka kartuleid, mis andis rahvale kõneainet kiriku man ja kõrtsis.

Siis olla hoitud kartuleid kotis nagu sibulaid. Talveks tõsteti kartulikott tarre tala peale, et „latse neid säält kätte ei saa".

Mõned Räpina inimesed jutustavad, et alguses kartsid mõned kartuleid üldse istutada, pidades neid sakste rahva kooletamise abinõuks, mis pidid koolerat tooma. Pärast, kui veenduti kartulite headuses, pistis mõni talumees neid mõisa aiamaal salamahti tasku nagu magusaid õunu. Kartuli nimetuseks saigi laialdaselt „upin" (õun), „maaupin", kuna õuna hakati kutsuma „uibuupin". Praegugi ütleb mõni vana räpinlane: „Lõunest keedä ubinet".

Räpinast kagu poole Kahkva vallas istutas Jaan Kübard 1825. a esimesi kartuleid põllu peale, siis Paap Lepman ja Joosep Rämman 1830. a.

1875. a aga tehti juba nii palju kartuleid maha, et mõni peremees sai 500–1000 vakka.

Vanast aiandusest ja mesindusest

Kõige vanemad õunapuuaiad (uibuaid) on Räpina vallas olnud Kõnnu ja Küreküla Kassi taludes. Jakob Jagomanni isal olla olnud õunapuid 1820. a, samuti selle vennal. Ühtlasi olid neil ka mesipuud aias. J. Hurda kaastööline J. J. oli ise ka suur mesilastepidaja. Ta lugupidamine aiast paistab 1876. a kirjutusest:

„Mõni ninatark ütleb: „Mis mina uibuaiast kasu saan. Maa seisab muidu ja ei tee mulle midagi sisse. Mina raiun oma uibuaia maha ja teen aia asemele põllu. Seda mööda on palju aidu maha lahutud. Kes mõistlik peremees on meie päevil, see soetagu endale uibuaed, kust tema kõige paremat kasu võib saada, ja ka meie ajal maja ilu on."

1876. a oli Räpina vallas 7 korralikku õunapuuaeda, millede eest peremehed hoolt kandsid. Sel puhul ütles Jakob Jagomann: „Kui mina veel poisike olin, siis oli Räpina vallas palju uibuaedu. Aga nüüd on kõik kadunud, ja ei kanta hoolt aedade eest."

Õunapuuaedu hakati asutama rohkem aastail 1860.–1879. Mesilased asutati aga enne uibuaedade soetamist.

Esimesed saapad Räpinas

Räpina kihelkonnas soetas esimese paari saapaid Ruusa mõisa kubjas Peep Narusk 1814. a. Need saapad lasti teha Pihkva kubermangus Petseri „küläh". Tol ajal „maal veel kängseppä es olõ'".

Teise paari soetas Ruusa valla talupeog Silla Andres (Mälton) ka 1814. a, kes oli kihelkonna kohtumees. Kohus asus Räpina mõisas.

Räpina vallas muretses esimese paari saapaid 1818. a Jaan Narusk Toostes (sündinud 1804), kes oli hiljem kreisikohtumees. Ta oli allakirjutanu ema vanaisa.

Kahkva vallas soetas esimese paari saapaid 1825. a Väiku-Veerksu peremees Jaan Kübard ja Suure-Veerksuus Joosep Rämman.

Raudvankrid, klaasaknad, korstnad jm

Esimesed raudvankrid soetasid endile 1821. a Toostes Puksa Paap, Semmo ja Krishka. Üldse olid tol ajal raudvankrid kümnel peremehel. 1875. a olid aga juba igas talus raudvankrid ja rautatud reed. Siis oli Räpina vallas 200 peremeest.

Klaasaknaid hakati kambrite ette panema 1821. a (Eesti Rahvaluule Arhiivis leiduva käsikirja järgi 1800. a, millal olnud klaasaknad 15 talul).

Korstnaid hakati elumajade peale ehitama 1825. a (ERA käsikirja järgi 1820. a, millal oli vallas juba 7 korstent).

Esimesi sahku („Saksamaa ader") oli 1850. a kümnel talul, 1869. a juba 50-l.

Esimese hobustega ümberveetava linakolkimismasina soetas Toostes Jaan Narusk 1843. a, siis Suik Kõnnus 1845. a. Linaropsimismasinaid hakati muretsema 1875. a paiku.

1865. a olid kõik tarvitusele võtnud petrooleumilambid, kuna peergu ei olnud saada. Räpinlastel oli väga vähe oma metsa. Puu tuli osta mõisnikult.

Esimene krunt mõõdeti Räpina vallas 1853. a Tooste külas välja, mille järel see vaene küla hakkas rikkaks minema.

Muhuhaigus hävitas loomad

Räpina vald jäi vaeseks 1835. a paiku, kui siin oli „muhuhaigus", mille tagajärjel lõppesid kõik hobused ja kariloomad ära. Parun Schulze laskis selle järel: tuua Tallinnast 200 hobust. Talumehed hakkasid härgadega kündma, sest vaid kõige rikkamad võisid hobuse osta. 1875. a oli aga Räpina vald taas täis tublisid hobuseid, kerkisid uhked hooned ja majanduslik elu oli õitsel.

Räpina nälja-aasta

1787. a on Räpina vallas olnud väga suur nälg, nii et inimestel pole enam midagi olnud süüa. Siis on olnud ka väga suur vesi Peipsi randa mööda, nii et vesi ujutas kõik järve lähedased põllud üle. Heinamaad olid kogu suve vett täis, nii et heina teha ei saadud.

Suvel, kui uba õitses, siis on kala uba mööda ujunud. Vilja ei saadud, sest vesi võttis kõik ära. Rukist põimeti (lõigati) poolhaljalt vee seest ja peksti leivaks.

Nälja pärast hakati ohtjaid (põldohakaid) sööma. Nurmed tehti ohakaist nii tühjaks, et ühtainust ei olnud nurme peal näha. Nälja ja teoorjuse pärast põgenes palju rahvast Venemaale, kuhu jäidki elama.

Setu sisside hävitaja Tobra Jakob

Kaks Tobra talu Võhandu kaldal Jaanikeste külas olla Jakob Jagomanni järgi olnud kõige vanemad talud Räpina vallas. 1875. a aga enam Tobra sugu nimetatud külas ei elanud. Nad olla asunud Venemaale elama.

Tobra Jakob on Rootsi sõja ajal ühe vene kindrali ära tapnud. Kindral on Võu jõe äärde soldatitega seisma jäänud. Soldatid olevat läinud suplema. Kuna kindral käinud halli hobusega edasi-tagasi Valkmaa niitu mööda ja vaadanud, mis ta mehed teevad. Tobra Jakob tuli vaatama, kuhupoole sõjavägi läheb. Parajal silmapilgul pannud Jakob püssi põske ja lasknud kindrali hobuse seljast maha. Võtnud siis kindrali raha ja kaksanud sõrmuse kõige sõrmega maha, istunud kindrali hobuse selga ja kihutanud üle Võu jõe silla Kauksisse Rootsi sõjaväele järele. Andnud siis rootsi kindralile vene kindrali hobuse, mille eest võtnud püssirohu vastu, ja tulnud jälle tagasi kodu poole, püss õlal.

Kui sõda lõppes, siis hakkasid setud sissimas, s.o riisumas käima. Nad sõitsid piki Võu jõge mööda Tobra Jakobi ja Tobra Hansu talusid. Jakob ja Hans olid aga osavad kütid ja hakkasid setusid maha kõmmutama, mille juures võtsid nendelt varandused ära, mis oli riisutud sisemaal. Teine setu sisside tee läks kahe Tobra talu vahelt, kus Jakob ja Hans ka sisse hävitasid. Lõppeks ei julgenud ükski siss sealt enam mööda minna, sest Tobra meeste kuulide eest ei olnud kellelgi pääsu. Tobra sugu aga oli rikas mitu põlve, kuni vaesestus ja kadus Venemaale.

Setu sissidel oli veel üks salatee Tobraotsa ja Kirmsi küla vahel üle soo. Soo keskel on saar, kuhu olid tehtud purded, mida mööda sissid käisid. Seal saare peal oli suur mänd, kuhu Tobra Jakob püssiga üles ronis. Kui sissid Võuküla poolt tulid ja hakkasid üle purrete minema, laskis Jakob kaks sissi kuuliga läbi ja kolmandat haavas. Pärast, kui ta saares vahti edasi pidas, ei julgenud ükski siss enam seda teed käia.

Paulopriit Poolaine

Postimees nr 122, 7. mai 1939

Meistrid, sellid, õpipoisid

Aastal 1900, kui Karl Ast oma kodust Päevakestelt Orava vallas teekonda Tartusse alustas, kulges see läbi Friedholmi, Räpina ja Lokuta Võõpsu suunas. Räpina valmistas talle pettumuse oma poriste teede, sünge vabrikuhoone, tammi lurisevate veejugade ning kõõmase kirikutorniga. 1935. aastal oma teekonnal Räpinat läbinud Jaan Vahtra silma rõõmustasid endiste mõisapõldude asemele kerkinud talud ja piki maanteid ehitatud majad: „... lossi ja tema pargi eest on räpinlased hästi hoolitsenud: kõik on seal puhas ja korras, vahest rohkemgi kui vanasti „Siivesti" ajal."

Kuidas sai selline muutus toimuda? Kas üksnes erinevad nägemisnurgad või sulejooks? Räpina võis ja pidigi muutuma, sest 1924. aastal asutatud ühispõllumajandusgümnaasiumi õppijate, lõpetajate ja siia saabunud õpetajate tegevus oli hakanud vilja kandma. 1935. aastal tuli aianduskooli juhatajaks Endel Lamp, 1936. aastal praktiliste tööde juhatajaks Adolf Vaigla, kooli talu eest hoolitses Gustav Paloots. 1940. aastatel saabusid õpetajad Eduard Kattai, Otto Tigane, veel tulid Salme Muru, Ilmar Laanes jt. Ühispõllumajandusgümnaasiumi lõpetanud, ennast õpetajaks koolitanud Elle Mälberg töötas Räpina algkoolis ja seejärel keskkoolis. Endel Lamp tõi Räpinasse viinapuud, tema ajal ehitati ümber mõisahoone, aednikumaja, alustati uute kasvuhoonete rajamist. Adolf Vaiglalt pärinevad sirelite, elulõngade ja okaspuude kollektsioonid, palju aiaplaane ja nende ellurakendamist, nõuandeid ja värvikaid legende... Otto Tigast on jäänud meenutama viljapuuaiad oma madalakasvuliste õunapuudega. Ilmar Laanes vastutas pargi ja kasvuhoonete eest ja ajatas aianduskooli lõpuaktusteks valgeid sireleid. Salme Muru hoolitses lillekollektsioonide eest, viis läbi mesinduse ja mullaõpetuse praktikat ning oli tütarlaste jaoks sama oluline õpetaja kui Adolf Vaigla noormeestele. Elle Mälberg rajas Räpina algkooli ja hiljem Räpina Keskkooli kooliaiad, kus töötades tärkas paljude noorte botaanika- ja bioloogiahuvi.

Kaks meest leiavad näitusel erilist tähelepanu. Eduard Kattai (1894-1980) ja Kristjan Võsoberg (1924-2001).

1944. aastast oli Eduard Kattai räpinlane, kui asus tööle aianduskooli. Ta tuli siia õppealajuhatajaks, jätkas botaanika ja keemia õpetajana. Kattai organiseeris õppekabinetid, soetas suure reaktiivide kogu, koostas laboratoorsete tööde juhendid, Räpina pargitaimede herbaariumi. Ta tõlkis eesti keelde Issaini „Botaanika". Eduard Kattai harrastused ulatusid meeskooris laulmisest linnulaulu tutvustamise retkedeni, botaanika õppekäikudest ravimtaimede näituste korraldamiseni. 1957. aastal anti talle Eesti NSV teenelise õpetaja nimetus – esimene Põlva rajoonis.

Kristjan Võsoberg oli kogu elu seotud Lokuta küla ja samanimelise taluga, mille rajas tema isa Paul. Elumaja, mis valmis 1869. aastal, oli tema vanemate, tema ja tema pere koduks. Sünnikodu määras tema elutee põllumehena: laohoidja kolhoosis, seejärel sama majandi esimees, seejärel Räpina ST osakonnajuhataja. Tema pojapoja Vidriku sõnul oli vanaisa suureks teeneks see, et kodupõllud kandsid vilja ega kasvanud võssa. Kristjan Võsoberg on kirjutanud Lokuta küla taludest ja elanikest ning päästnud nad unustuse hõlma vajumisest. Hugo Treffneri Gümnaasiumi haridus ja aasta Tartu Ülikoolis suunasid teda oma mõtteid ja tundeid luulevormi valama. 1991. aastal ilmusid luuletused kogus „Hobusehein". Kodused said sagedamini, sõbrad ja külalised harvemini kuulda Kristjani lummavat kandlemängu.

Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseumi näitus „Meistrid, sellid, õpipoisid" on külastajatele vaatamiseks pandud Räpina haldushoones suve lõpuni.

Paike Kivistik,
muuseumiõpetaja

Eduard Kattai kuulsatest linnulauluretkedest inspireerituna 10. juuni varahommikul Urmas Kalla juhendamisel Räpina pargis. Foto Jaan Kivistik.

ÕNNITLEME VANEMAID

Ja igas alguses peitub võlur,
kes meid kaitseb ja elada aitab.

H. Hessel

Roman Gurei
08.06.2009

Renno Kõiv
08.06.2009

Nele Kure
13.06.2009

KLUBI VÕHANDU AASTAST 1959
SINU TEINE KODU
www.klubivohandu.ee

NÜÜD UUED PILETIHINNAD!!!

REEDEL SISSEPÄÄS 35.-
NAISTELE SÜDAÖÖNI TASUTA!

LAUPÄEVAL SÜDAÖÖNI SISSEPÄÄS
KÕIGILE TASUTA!
HILJEM 35.-

NB! Välja arvatud eriüritustel!
KOHTUME KLUBIS!

MIS JUHTUS?

Joobes jalgrattur sõitis autodele otsa

24.06.2009 kella 12.50 ajal juhtus liiklusavarii Räpinas Selvehalli parklas, kus 55-aastane jalgrattur Vadim, kes üritas parklasse pargitud autode tagant mööda sõita, ei tulnud ratta juhtimisega toime ning sõitis külge kahele parklasse pargitud sõiduautole. Politseinikud tuvastasid Vadimil 3,3 promillise joobe ning vormistasid talle väärteoprotokolli.

Muu:

Ööl vastu 25.06.2009 soditi Räpina linnas aerosoolvärviga vallamaja seina, politseimaja seina, *skate*pargi atraktsioone ning koolimaja taga olevaid prügikaste. Politsei on sodija isiku kindlaks teinud.

Ave Lillemäe
Kommunikatsioonibüroo juhtivspetsialist
Lõuna Politseiprefektuur

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

nii jääbki – laul on igavesti pooleks
ning pooltest kummalgi on kurb ja kõhe
kui ilmsiilma jätan taevahooleks

Indrek Hird

Maie Raudask
03.06.2009

Viive Pärnaste
04.06.2009

Rein Kern
15.06.2009

Abbas Muzaffarov
18.06.2009

Helene Ivaste
18.06.2009

Ants Jaanus
26.06.2009

KULTUURIKALENDER JUULIS-AUGUSTIS

L, 01.VIII 11 KÜLADE PÄEV.
- Konverents
- Mõttekoda – külaliseks Eesti külaliikumise MTÜ Kodukant koolituskeskuse juhataja Mai Kolnes.
- Spordivõistlused
- Talutoodete laat
- Külasimman ansambliga seelikukütid
- Kontsertkava Voldemar Kuslapilt

Ruusal

K, 05. VIII 20 Jassi Zahharov ja Margus Kappel kontserdiga„Maailm samme täis” Korraldaja Räpina RM, tel 796 1363; 515 3254
Räpina Sillapää mõisa treppidel

R, 07.VIII 20 SUVEPIDU. Muusikat teeb Toomas Anni. Pilet 30.-, eelkooliealistel tasuta. Info tel 5176288 *Linte külaplatsil*

L, 08.VIII 12 Rahvusvaheline motokross ISAD JA POJAD RÄPINAS 2009 Korraldaja: Kagu Motoklubi. Info tel 5127999 (Avo Lusbo)
Linte krossirajal

P, 09.VIII 16 Ajalooline jalutuskäik mööda Vabaduse tänavat. Pühendatud Räpinale linnaõiguste andmise 16. aastapäevale. Korraldaja Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum. Tel 796 1661
Kogunemine jalutuskäiguks Vabadussõja ausamba juures

T, 11.VIII 19 Suvehelid 2009 Felix Mendelssohn Bartholdy 200 MENDELSONATOORIUM Kõik helilooja 6 orelisonaati ühel õhtul! Organistid: Elke Unt, Kristel Aer, Ene Salumäe. Kontserdid on tasuta. Annetus kava eest koguduse heaks!
Räpina Miikaeli kirikus

L, 22.VIII 11 Räpina 6-võistlus kergejõustikus.Korraldaja Räpina SK, info tel 5183758 (Heini Lumpre)
Räpina staadionil

P, 23.VIII Tervisematk Järvseljal. Tasuta! Piknikukorv kaasa! Väljasõit Räpina vallamaja eest kell 10. Eelregistreerimine telefonil 7999244

R, 28.VIII 12 Lastepäev. Tasuta!
Linte Külakeskuse juures

Räpina Muusikakool kutsub!

Uute õpilaste vastuvõtt toimub teisipäeval, 25. augustil kell 11–13 järgmistele huvialadele:

klaver, akordion, saksofon, plokkflööt, klarnet, metsasarv, kornet, tuuba, soololaul, eelkool, laulustuudio.

Katsetele tulijal palume ette valmistada üks tuntud laul!
Meie kooli õppekavadega saab tutvuda Räpina valla veebilehel.

Räpina Muusikakooli moto:
IGAÜHEST VÕIB SAADA MUUSIK!

Teave tööpäeviti kell 11-14 telefonil 796 2934 või muusikakool@rapina.ee

Räpina Muusikakooli kollektiiv

KUULUTUS

Kanalisatsiooni- ja veetorustike ehitus, septikute-kogumismahutite müük ja paigaldus. Teeme Teie maamajja korraliku joogivee- ja reoveesüsteemi. Ehitame ka krundipiirilt majani vee- ja kanalisatsioonitorustikud. Töid teostame üle Eesti. **www.jyritoru.ee** e-mail: **jyritoru@jyritoru.ee**; **tel 5814 5117; 515 1985.**

OSTAME Teie seisma jäänud, töötava või mittetöötava, käibemaksu või mitte käibemaksu kohuslase firma.
Info, konsultatsioonid ja vormistamine meie poolt.
Tel 5554 4544.

NÕUSTAMISPORTAAL ÜKSIKVANEMATELE

Tänases maailmas on väga palju „katkiseid” peresid. On palju erinevaid põhjuseid, miks asjad on läinud nii, nagu nad on, ja igal lool on oma taust. Vahel lihtsam, vahel keerulisem.

Sageli ei oska n-ö terves peresuhtes olevad inimesed täielikult mõista üksikvanematest sõprade muresid. Ka rööme. Või anda vastuseid nende küsimustele.

Et üksikvanemad on Eestis üha suurenev ühiskonnagrupp, kellel sageli jagub nii muresid kui küsimusi, otsustas MTÜ Üksikvanema Heaks luua portaali, mis oleks mõeldud last üksi kasvatavatele inimestele.

Lehe siht on toetada last üksi kasvatavaid vanemaid moraalselt, nõustada üksikvanemaid nii juriidilisel kui psühholoogilisel tasandil ning aidata kaasa ühiskonnas tervete pereväärtuste kujunemisele ja püsimisele.

Registreeritud kasutajatel on lisaks võimalik suhelda foorumites, lisada ja lugeda kuulutusi ning jagada oma mõtteid teiste sarnases olukorras inimestega.

“Mõte luua sellist portaali tekkis läbi iseenda elu. Kuna mul on oma 2-aastase poja üksinda kasvatamisel päris suur kogemus, tekkis mõte, et ehk oleks millestki sellisest ka teistel sarnases olukorras olijatel abi. Et mul on endal psühholoogi haridus ning võrdlemisi hea tunnetus ühiskonna vajadustest, siis ka need aspektid mõjutasid seda otsust,” räägib portaali looja Kairi Oja.

Portaal on loodud kahasse koostööpartneriga, kellel on juriidiline haridus, ning kes nõustab portaali poole pöördujaid juriidiliselt.

MTÜ Üksikvanema Heaks plaanib oma teemaderingi kindlasti laiendada, kõne all on hetkel maakondlike tugikeskuste loomine üksikvanemaile, samuti nõustamisteenuse laiendamine sotsiaalnõustamise ja võlanõustamise osas.

Maakondlikud tugikeskused on kavandatud n-ö kommuuni põhimõttel, võimaldamaks üksikvanemail üksteist nii emotsionaalselt kui praktiliselt toetada, näiteks kommuunipõhine lastehoid.

“Tugikeskuste rajamine oleneb hetkel paljuski projektitoetustest, st kas meie idee on piisavalt hea, et peetakse vajalikuks seda toetada”, räägib Oja.

Alustatakse ka psühholoogilist individuaalnõustamist, mis on mõeldud neile, kelle mured on suuremad, kui kirjalik vastamine eeldada võiks.

Portaali loojate ootus on üles ehitada toimiv organisatsioon, mis suudaks pakkuda reaalset tuge ja abi sellele ühtpidi kitsale, teistpidi laiale ühiskonnakihile.

“Tahaksin, et näiteks aasta pärast võiks sellest kõigest kasvada välja midagi üle-Eestilist, ning et asjal oleks kaaluandev roll meie ühiskonna kvaliteedi parendamisel”, märgib Kairi Oja.

Külasta portaali: http://www.yksikvanem.com/

Räpina Rahvaleht
Väljaandja: Räpina Vallavalitsus
Kooli tn 1, Räpina 64504
tel 799 9500, e-mail vald@rapina.ee

Toimetajad: Eva Saar, Kaisa Tammoja

Kujundus: Repro Express
Trükk: Paar OÜ Tartu, Ilmatsalu 3g,
tel. 716 8151, faks 716 8150
e-mail: info@paar.ee